

Nýjar forsendur, spá um lækkandi dánartíðni

Elsta kona í heimi er látin 117 ára gömul

Var síðasta eftirlifandi manneskjan sem fæddist á 19. öld

Ritstjórn DV

Laugardaginn 15. apríl 2017 22:00

Það er orðið hvítleitt hvað elsti maður heims deyr oft hjá mbl.is

Erlent | mbl.is | 30.7.2009 | 21:31

Elsti maður heims látinn

Elsti maður í heimi, Henry Allingham, var borinn.

Í ræðu við athöfnina kom fram að Henry hefði snert líf ma...
auðmjúkur og hugsaðu um aðra.

Veröld/Fólk | Veraldarfréttir | mbl | 17.4.1998 | 8:51

Elsta kona í heimi deyr

Elsta núlifandi kona heims krýnd elsta núlifandi kona heims

Væsteim Örn Pétursson skrifar © 9. mars 2019 14:46

Nýjar forsendur, spá um lækkandi dánartíðni

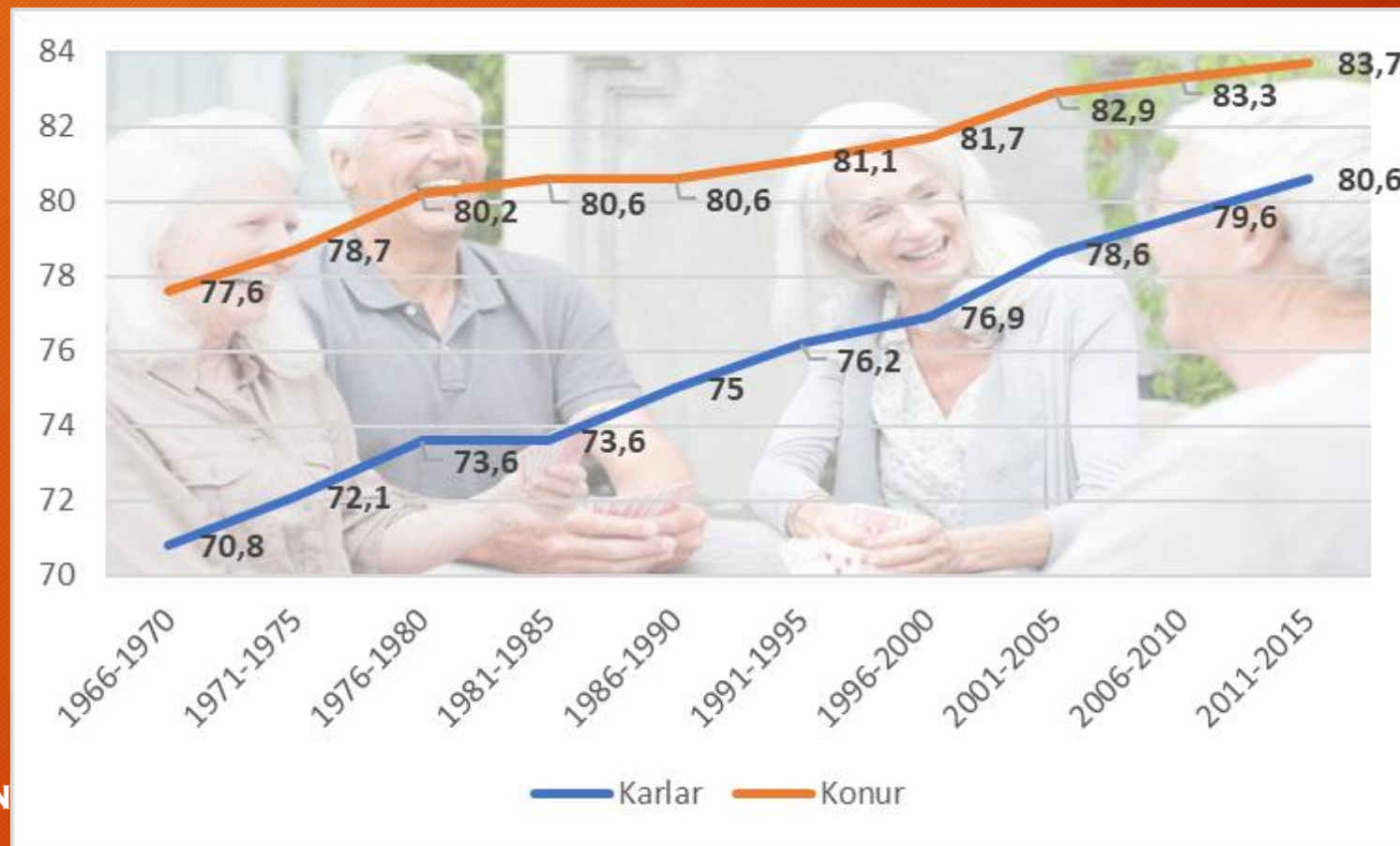
- Hvað breytist, vænt ævilengd háð fæðingarári
- Skuldbindingar
- Staða lífeyrissjóða
- Nýjar samþykktir

Nýjar forsendur, spá um lækkandi dánartíðni

- Vænt ævilengd samkvæmt núverandi forsendum er sú sama fyrir alla aldurshópa óháð fæðingarári. En ef dánartíðni minnkar í framtíðinni þá lengist vænt ævilengd með fæðingarári, þ.e. þeir sem fæðast síðar munu lifa lengur

Vænt ævilengd vex - hér sést þróunin frá 1966

Vænt ævilengd karla við fæðingu - breyttar forsendur

Fæðingar ár	Vænt ævilengd núna	Vænt ævilengd ný	Lenging
1999	81,5	86,3	4,8
1979	81,5	84,8	3,3
1959	81,5	82,8	1,3

Áhrif þess að taka upp nýja tegund lífslíka

- Skuldbindingar aukast og innvinnsla réttinda minnkar, mest hjá yngstu árgöngunum.
- Réttindi til eftirlauna miðað við núverandi lífeyristökualdur hljóta því að minnka því það þarf að greiða eftirlaun í fleiri ár en áður hafði verið reiknað með.
- Fjölgun eftirlaunaára er mest hjá yngstu árgöngunum.
- Ef sjóðfélagar hafa tök á því að fresta töku eftirlauna geta þeir haldið óbreyttum lífeyri.

Dæmi um áhrif nýrra líftaflna - karlar

Fæðingar ár	LIVE1418L - ólifuð ár frá 67	Nýjar töflur - ólifuð ár frá 67	Lenging ævi miðað við nýjar	Hlutfallsleg lenging ellilífeyris- tíma frá 67 árum	Áfallin skuld- binding gömul	Áfallin skuld- binding ný	Hækkun í prósentum	Nýr lífeyris- tökualdur m.v. sama lífeyri
1999	15,2	20,1	4,9	32,19%	483	565	16,9%	69,2
1979	15,9	19,4	3,5	22,11%	3.738	4.222	12,9%	68,8
1959	17,3	18,9	1,6	9,24%	7.778	8.257	6,1%	67,9

Áhrif af nýrri tegund af lífslíkum

- Taflan sýnir að einstaklingar sem eru 20, 40 og 60 ára í árslok 2019 þurfa að fresta töku eftirlauna um 1 til rúm 2 ár til að halda óbreyttum lífeyri
- Það má búast við að áfallnar skuldbindingar lífeyrissjóða aukist um 10% þegar nýjar líflíkur verða notaðar
- Það þarf að breyta samþykktum og skoða nokkur atriði

Nauðsynlegar breytingar

- Leggja áherslu á að sjóðfélaginn getur hafið töku eftirlauna hvenær sem er á tímabilinu 65 til 80 ára
- Viðmiðunaráldur lífeyristöku ekki tilgreindur sérstaklega
- Réttindatafla sýnir lífeyri miðað við ákveðinn lífeyristökualdur
- Innvinnsla réttinda miðar t.d. við 70 ára aldur. Lækkunartöflur vegna 65 til 70 ára og hækkunartöflur vegna 70 til 80 ára.
- Ef sjóðfélagi vinnur sér inn réttindi eftir töku eftirlauna, þá getur hann sótt um viðbótareftirlaun á x ára (t.d. tveggja ára) fresti, þó aldrei lengur en til 80 ára aldurs.

Nauðsynlegar breytingar

- Framreikningur vegna örorku til 65 ára aldurs . Örorkulífeyrir greiðist til 70 ára aldurs.
- Réttur til örorkulífeyris fellur niður við töku eftirlauna og eins við 70 ára aldur,

Nauðsynlegar breytingar

- Hvernig á innvinnsla réttinda að vera?
  - Birta meðaltalstöflu fyrir alla,
  - Birta sértöflu fyrir hvern árgang
  - Innvinnsla réttinda fari eftir fæðingarári samkvæmt útreikningi tryggingastærðfræðings
- Réttindum verði ekki breytt nema ef núvirði framtíðariðgjalda og framtíðar skuldbindinga eru ekki lengur í jafnvægi (+- 5%?)?

Hvaða áhrif hefur það, ef nýjar töflur eru ekki teknar upp?

- Vegna þess að reynslan sýnir að ævilengd fer vaxandi er *réttara* að miða við töflur sem taka tillit til þess
- Ef ekki, er hætt við að of miklum lífeyri sé lofað og skerða þurfi réttindin í framtíðinni
- Lengri lífaldri fylgir betri andleg og líkamleg heilsa og ekki óeðlilegt að það komi fram á vinnumarkaði
- Nýjar töflur gera það að verkum að strax er tekið tillit til fyrirsjáanlegra breytinga og þá verða ekki „stökkbreytingar“ til hins verra á nokkurra ára fresti

